

ФРЕЙМОВА СЕМАНТИКА ЯК МОДЕЛЮВАННЯ МОВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Фреймову семантику розробив наприкінці ХХ століття Чарльз Філлмор – американський лінгвіст і один із засновників когнітивної лінгвістики. Він розглядав значення слова як відображення причин, чому мовна спільнота створила певну категорію, і вважав, що фреймова семантика належить до емпіричної традиції, оскільки пов'язує мову з досвідом [3].

Концепт фрейму використовується в багатьох дисциплінах: філософії, психології, лінгвістиці. Когнітивні фрейми організовують досвід і дозволяють формувати як мовні значення, так і комунікацію. Саме тому когнітивістика набула популярності в різних галузях.

Термін “фрейм” увів у лінгвістику Чарльз Фріс у контексті “синтаксичних фреймів”[5]. Згодом Ч. Філлмор розвинув цю ідею у відмінкові фрейми, де синтаксис визначає ролі учасників події. Пізніше він описав фрейм як концептуальну структуру, що дозволяє одному слову активувати цілу мережу пов'язаних значень [4].

Дослідники як Марвін Мінський, Лоренс Барсалу та Ірвінг Гоффман доповнили теорію з позицій когнітивної психології, пам'яті, планування та соціального сприйняття. І. Гоффман бачив фрейм як культурний спосіб інтерпретації реальності, здатний до трансформації і маніпуляції.

Фрейми також розглядають як семантичні сітки – структури, що відображають пов'язані ситуації [2].

Українська дослідниця Світлана Жаботинська пропонує використовувати базисні фрейми для моделювання мовної інформації.

Вони формуються з пропозиціональних схем які можуть утворювати концептуальні мережі, що будують поняттєві простори (домени) [1].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Жаботинська С. А. Семантика лінгвальних мереж у навчальному комбінаторному тезаурусі . *Studia philologica*. Вип. 13. 2019. С. 17–27.
2. Штерн І. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Київ : АртЕк, 1998. 336 с.
3. Fillmore C. J. Frame semantics // In: *Linguistics in the Morning Calm*. Seoul: Hanshin Publishing Co., 1982. P. 111–137.
4. Fillmore C. J. The case for case // In: Bach E., Harms R. T. (Eds.). *Universals in Linguistic Theory*. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968. P. 1–88.
5. Fries C. C. *The Structure of English: An Introduction to the Construction of English Sentences*. New York: Harcourt, Brace & World, 1952. 304 p.